

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu:	Mezinárodní dělba práce
Číslo vzdělávacího materiálu:	VY_32_INOVACE_Z.3.22
Autor vzdělávacího materiálu:	PaedDr. Alena Vondráčková
Období, ve kterém byl vzdělávací materiál vytvořen:	2.pololetí školního roku 2012/2013
Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vzdělávací obor:	Geografie
Vzdělávací předmět:	Zeměpis
Tematická oblast:	Sekundér a terciér
Ročník, pro který je vzdělávací materiál určen:	4.ročník vyššího gymnázia
Anotace:	Materiál slouží pro procvičení látky prezentace Zahraniční obchod
Citace použitých zdrojů:	Mirvald, Stanislav a kol. Geografie – socioekonomická část. SPN – pedagogické nakladatelství a. s., 1998. ISBN 80-7235-008-0. s. 39 - 41 Bičík, Ivan a kol. Příroda a lidé Země. Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o. Praha, 2004. s. 84 – 94 Hanus Martin a kol. Školní atlas dnešního světa. 1. vydání. TERRA, s.r.o. a TERRA –KLUB o. p. s., 2011. ISBN 978-80-902282-6-9
<p>Vzdělávací materiál vytvořen v rámci projektu Sportovní gymnázium - škola 21. století</p>	

Pracovní list

Mezinárodní dělba práce

- 1) Pomocí Atlasu Dnešního světa a www stránek vysvětli pojmy:
vývoz kapitálu
exportní služby
obchod vědeckotechnickými poznatky – patenty, ochranné známky,
licence**
- 2) Z grafu struktury světového obchodu v Atlase dnešního světa porovnej světovou strukturu se strukturou Evropy, Severní Ameriky, Latinské Ameriky, Afriky a Blízkého východu.**
- 3) Z kartodiagramu bilance zahraničního obchodu v Atlase dnešního světa vyber státy s aktivní a pasivní bilancí ZO.**
- 4) Z diagramu obchodu mezi makroregiony v Atlase dnešního světa urči nejvíce provázané makroregiony a přemýšlejte jaká skladba tohoto obchodu.**
- 5) Z tabulky států s největším podílem exportu a importu urči v první desítce ty, které mají aktivní bilanci.**
- 6) Z tabulky států s největším podílem urči v první desítce ty, které mají nejvyšší úroveň ZO.**

Největší export a importéři světa

	export	hdnota mld. dollars	podíl		import	hdnota mld. dollars	podíl
1	China	1 898	10,4	1	United States	2 266	12,3
2	United States	1 480	8,1	2	China	1 743	9,5
3	Germany	1 472	8,1	3	Germany	1 254	6,8
4	Japan	823	4,5	4	Japan	855	4,6
5	Netherlands	661	3,6	5	France	714	3,9
6	France	596	3,3	6	United Kingdom	638	3,5
7	Korea Republic of	555	3,0	7	Netherlands	599	3,2
8	Italy	523	2,9	8	Italy	557	3,0
9	Russion Federation	522	2,9	9	Korea Republic of	524	2,8
10	Belgium	477	2,6	10	Hongkong	511	2,8
11	United Kingdom	473	2,6		retained import	133	0,7
12	Hongkong	456	2,5	11	Canada	463	2,5
	domestic	17	0,1	12	India	463	2,5
	reexport	439	2,4	13	Belgium	461	2,5
13	Canada	452	2,5	14	Spain	374	2,0
14	Singapur	410	2,2	15	Singapur	366	2,0
	domestic	224	1,2		retained import	180	1,0
	reexport	186	1,0				
15	Saudi Arabia	365	2,0				

Řešení

1) Vývoz kapitálu

přímé zahraniční investice:

investoři 1. země nakoupí majetek v 2. zemi , tento nákup umožní investorům kontrolovat určitý podnik a rozhodovat o něm (akcie, postavit podnik), a zároveň získá hostitelská země kapitál, moderní technologie, zaměstnanost, rozvoj obchodní sítě, oživení regionu,

hostitelská země se snaží investorovi nabídnou investiční pobídky, výhody pro investora:

- daňová - daň. prázdniny, slevy na daních, nízké sazby
- celní - celní politika neplacení cla na dovozu
- zaměstnanosti - dotace na rekvalifikaci prac. sil
- místní pobídky - nemovitosti, darování pozemků, poskytování nebo přijímání úvěru od zahraničního vkladatele, ukládají peníze tam, kde větší zhodnocení

Exportní služby:

Zahrnují **analýzu vývozního potenciálu společnosti, stanovení cenových, technických a užitných parametrů výrobku, aby byl v zamýšleném teritoriu prodejny**, popis cílových schopností podniku zajišťujících jeho konkurenceschopnost v zahraničí a zajištění finančních zdrojů pro dosažení takovýchto schopností. Jejich důležitou součástí je marketing a zprostředkování exportních zakázek, zařazení společnosti do dodavatelského konsorcia a zajištění exportního financování a pojištění.

Patenty

Ochrana vynálezů zahrnující vlastníkovu výhradní právo jeho použití

Ochranné známky

jsou označení, pomocí kterých firma identifikuje sama sebe, své výrobky a služby a odlišuje je od podobných na trhu

2) Na **světovém obchodu** se nejvíce podílejí průmyslové výrobky (33%), dále paliva (18%), chemikálie (10%) a zemědělské produkty (8-9%)

Na **evropském obchodu** se nejvíce podílejí průmyslové výrobky (38%), dále chemikálie (15%) dopravní prostředky (10-11%), zemědělské produkty (10%)

Na **severoamerickém obchodu** se nejvíce podílejí průmyslové výrobky (36%), dále paliva (12%) a zhruba po 10% připadá na chemikálie, zemědělské produkty a dopravní prostředky

Na **latinskoamerickém obchodu** se nejvíce podílejí paliva (28%) a zemědělské produkty (26%) a asi po 17% připadá na další suroviny a průmyslové výrobky

Na **africkém obchodu** se nejvíce podílejí dále paliva (62%) a dále průmyslové výrobky (12%) a na zemědělské produkty a ostatní suroviny připadá asi 6%(8-9%)

Na **blízkovýchodním obchodu** se nejvíce podílejí paliva (73%) dále průmyslové výrobky (12%)

- 3) **Aktivní bilance ZO: Čína, Rusko, Kanada, Saúdská Arábie a další země Blízkého východu, v Evropě – Německo, Norsko a další severské země, země Beneluxu**
Výrazně pasivní bilanci ZO má: USA, VB, Španělsko
- 4) **Severní Amerika – Asie (bez Blízkého východu) a Oceánie**
Výrazně převažuje dovoz do USA – vysoký podíl budou mít především průmyslové výrobky díky nízkým cenám daným levnou prací, část samozřejmě tvoří i suroviny a zemědělské produkty (např, z Austrálie) z Asie také rýže, kaučuk, ovoce, vlna apod.
Evropa a Asie (bez Blízkého východu) a Oceánie
Tady už je vyrovnanější bilance
U Evropy se téměř 3/4 ZO uskutečňuje uvnitř Evropy
- 5) **Čína, Německo, Nizozemsko, Korejská republika, Rusko, Belgie, Singapur, Saúdská Arábie**
- 6)
Čína	3 641 : 1,354 =	5 384
USA	3 746 : 0,317 =	11 817
Německo	2 726 : 0,082 =	33 244
Japonsko	1 678 : 0,127 =	13 212
Nizozemsko	1 260 : 0,042 =	30 000
Francie	1 310 : 0,063 =	20 794
Korea	1 079 : 0,049 =	22 020
Itálie	1 080 : 0,060 =	18 000
Belgie	938 : 0,011 =	85 273
UK	1 111 : 0,062 =	17 919
Hongkong	967 : 0,007 =	138 143
Kanada	914 : 0,034 =	26 912
Singapur	776 : 0,0053 =	146 415